

"Kendi İşimizi Yapmasaydık Her Şey Bu Kadar Dinamik Olmayacaktı"

"Buralarda Yenisiniz Galiba?" söyleşi serimizin sıradaki konukları Slash Architects'in kurucuları İpek Baycan ve Şule Ertürk Gaucher oldu.

Bahar Bayhan

5 Ocak 2018, 09:01

Genç mimarlık ofislerinin sektördeki deneyimlerini ve sıkıntılarını konuşmuşumuz söyleşilerin sıradaki durağı **Slash Architects** oldu. İpek Baycan Glaister ve Şule Ertürk Gaucher tarafından 2014'te kurulan GGA, kısa zamanda hızlı ve etkin adimlarla yol aldı bir ofis. İki dostun farklı zamanlarda farklı işler için bir araya gelişleri sonucunda kendiliğinden oluşan ofis ortamı, iklimini kendine özgü çeşitli mimarlık deneyimlerinin harmanlanmasında kendini buluyor. Sevdikleri mimarlık pratiğini gerçekleştirebilmek adına şimdiye kadar oldukça idrariyetli duran İpek ve Şule, bu kararlılıklarının ve titiz çalışmaların karşılığını pek çok projelerinin uygulanmasıyla almış gibi görünüyor. Şimdi derseniz Slash Architects'in hikayesini kurucularından dinleyelim.

Bahar Bayhan: Biraz sizleri tanıyarak başlayalım mı?

İpek Baycan Glaister: Biz aslında Şuleyle bir stüdiir taşıyorduk ama birlikte ofis kuralım diye bir düşüncemiz ilk etapta yoktu. ITU'den mezun olduktan sonra yüksek lisansına yine ITU'de devam ettim. Yüksek lisansla bir yandan tez yazarken bir yandan da deneyim edinmek adına freelance olarak Avcı Architects, Arkizoon gibi ofislerle çeşitli projelerde biraz joker eleman gibi çalıştım ve projelerin farklı aşamalarında da yer aldım. Devamında daha stabil deneyim kazanabileceğim biraz daha büyük ölçekli projelerde yer almak adına EAA'ya girdim. EAA benim için bir okul gibiydi, farklı ölçeklerde projelerde bir süre deneyim edindikten sonra tekrar freelance işlere döndüm diyebilirim. Proje ortaklıklarının ve kendi aldığım işler oldu bu süreçte, biraz biraz piyasasını farkına varıp iş öğrenmek adına verimli bir süreçti. Zamanımı kendim organize ettiğim için freelance çalışmak güzeldi, o süreçte Gebze Yüksek Teknoloji'de ders vermede de gidebiliyordum ama bir yandan da kendimi tam olarak bir yere ait hissetmiyordum ve yapacağım çok fazla üst üste binmiyor gibi geliyordu. Böyle garip bir ara formatı var o şekilde çalışmanın tabii çok sürdürülebilir bir durum değil... Şule'nin hikayesine geçelim şimdi sonra buluşacak bu hikayeler çünkü.

Şule Ertürk Gaucher: Ben de lisans eğitimimi Yıldız Teknik Üniversitesi'nde aldım. Öğrenciyken çalışmaya başladım ve bir süre daha çok iş mimarlık yapan mimari ofislerde bulundum, ardından Fransızcamın olması dolayısıyla kuzey Afrika ülkelerinde mimari ölçeklerde projeler yapan bir ofiste bir süre deneyim edindim. Sonra bilgisayar okumaya mimarlık bölümünde yüksek lisansa başladım. Aslında hiç ilginç veya bilgin yoktu başlamak. Sonra kendimi çok kapıtdım. Bilgisayar destekli tasarım, ileri modellerle konularına yöneliştim. Yüksek lisansımın ikinci senesinde Paris Ecole Spéciale d'Architecture'a gittim. Orada harika bir deneyim edindim, biraz hayatıma yön veren bir deneyim oldu diyebilirim. Peter Cook, Peter Zellner gibi sevdiğimiz mimarlarla çalışma fırsatı yakaladım. Orada yüksek lisans konumunu geliştirebileceğimi düşündüm ve kentsel tasarım üzerine eğitim aldım, bir sonraki dönem de okuduğum bölümlerle ilgili orada asistan olarak ders vermeye başladım. Aynı zamanda Jean Nouvel'de 3D / Tasarım departmanında çalışmaya başladım. Bütün hayatımı bir kenara bıraktığım ve sadece kendimi mimari açıdan geliştirmeye adanmış bir dönemdi. O sırada hem okulda ders veriyor, hem Jean Nouvel'de çalışanlar hem de bilgisayar destekli tasarım üzerine çeşitli ofislerle workshoplar düzenliyordum. Sonrasında benim bir şekilde vizeyle alakalı sıkıntılarım oldu ve Türkiye'ye gelip vizeni almaya çalışırken İpek'le yeniden iletişime geçtik. Sonra bir küçük yarışma yapalım dedik ve TAK yarışmasını yaptık. Hakikatten küçük ölçekli bir yarışmaydı ama çok keyifli bir şekilde ilerledi. İpek'le beraber ilk profesyonel deneyimimizi daha doğrusu. Sonra ben tekrar Fransa'ya gittim ama İpek'le sürekli yazışmaya ve yaptığımız işleri birbirimizle paylaşmaya devam ettik. Benim iş kurnakla ilgili hiç hevesim yoktu, Türkiye'ye geri dönmeyi de o zaman hiç düşünmüyordum. Vizeyle alakalı sıkıntılarının devam etti ve yeniden Türkiye'ye geldim ve bu süreçte başka bir projede daha yaptık İpek'le birlikte. Sonrasında vizeni alıp geri döndüm Fransa'ya. Döndüğünde hemen Portzamparc'da yine işine başlayacaktım ama öyle İpek: Öntümitiz sürekli açanlar oldu, onu söyleyebiliriz. O etap yüzü gelişince biz kendimizi bir anda ofis açmış bulduk açıkçası. Aynı aralıktaki bir iş mimarlığı işimiz oldu, o da uygulamaya yönelik ilerledi.

Şule: Vize için gidip gelirken bu arada İstanbul'da bir arkadaşım da bir hekimliği polikliniği işi yaptı. Sonra onun bir arkadaşı başka bir poliklinik işiyle geldi. İş mimarlık projelerini yaparken şantiyelerini de yapmaya, anahtar teslim çalışmaya başladık daha doğrusu. Üniversiteden arkadaşım olan Ömer Aksakal ile uygulamaya yönelik projeleri anahtar teslim yapıyoruz bu da genç bir ofis olarak uygulamaya yapma imkanı sağlıyor bize, bu da ofis kurgumuzu oturttukten bize ciddi bir cesaret kaynağı oldu.

İpek: Ofis açma sürecinde bir yandan mimari işlere adapte olmaya çalışırken bir yandan da iç mimarlık projelendirme ve uygulama gibi bir kanallımız oldu. Biraz da tabii iş işi doğurduğu için ve iç mimarlık işleri birbirini tetiklediği için çok sayıda klinik projelendirdik. Faruk Göksu ile çalışarak kentsel tasarım kanalına ayakta tutmaya çalıştık. Mersin'de girişimci müteahhitlerle tanıştık ve birlikte çalışma imkanımız oldu, bu da mimari ölçekte işlerimizin uygulanmasına önyak oldu.

Bir yandan daha ara ölçeklerde işler de var tabii. Mesela çok yeni bir haber, Kahramanmaraş'ta bir parkta yer alacak bir sergi pavyonu projemizi onaylandı, bu süreç bizi şaşırttı ve sevindirdi. Bir görüşme şansımız olmuştu Kahramanmaraş Belediyesi'yle, o esnada yaptığımız küçük ölçekli yapılara ayrıca ilgi gösterip, "burası için de bir şey düşünür müsünüz?" diye bize geri dönüş yaptılar.

Şule: Bu proje, geometri, matematik, malzeme, form ve cad-cam teknolojileri denemeleri için çok iyi bir ölçek, o yüzden bize bonus gibi geliyordu. Mimarlığın hobi şeklinde değerlendirilebileceğimiz bir alan olacak mesela. O anlarda bizi heyecanlandırıyor.

"İkimizin farklı kanallardan kendini geliştirmiş olmasının verdiği melezlikle yoğrulan tasarımlar yaptığımızı keşfediyoruz"

Ofisinizin mimarlığa bakış açınız nasıl tanımlarsınız? Proje üretim sürecinde kriterlerinizi veya prensiplerinizi neler oluyor?

İpek: Biz aslında şimdiye kadar ölçek ne olursa olsun konuyu aynı hassasiyetle ele alıyor ve biraz da stereotiplerden ayrınsarak özgün tipolojileri denemek üzerine bir yaklaşımda bulunuyoruz kendimizi, yani bunu aslında biraz da yaparken görüyoruz diyebiliriz. İkimizin farklı kanallardan kendini geliştirmiş olmasının verdiği o melezlikle yoğrulan tasarımlar yaptığımız keşfediyor başka bir deyişle bir mimari tarzımızın oturduğuna yavaş yavaş ağırlıyoruz. Öntümitiz bir proje geldiğinde her zaman mekandaki hissiyatla çok ilgilendiğimizi bir çok mesela bizim için arsayla gitmeden proje yapmak gibi bir yaklaşım söz konusu olmadı hiçbir zaman.

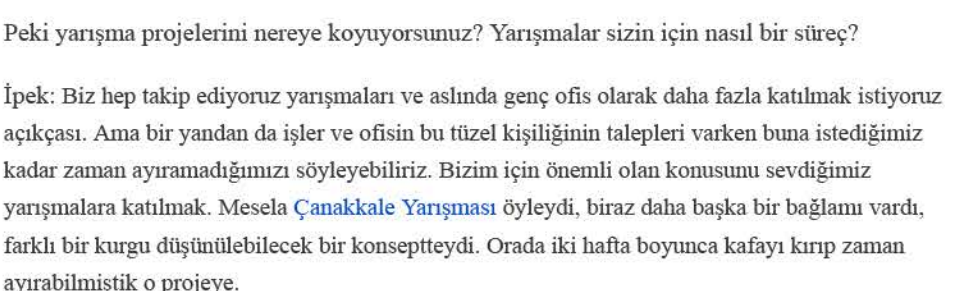
Şule: Ben bu konuda biraz sosyalist bir bakış açısına sahibim, bana göre bütün farklı disiplinlerle yoğrulmalı ve gelişmeli, eleştirilmeli ve mimar bütün bu verileri ve olguları birleştirir kişi olmalı diye düşünüyorum. Mimarlığa bakış açımızı ofisi açarken birbirimize çok sorduk İpek'le, ama bunu birazcık zaman içerisinde, projeler ürettikçe ve işlerimizi ortaya çıkıtkça anlayacağımızı fark ettik. Neyi iyi başarıyoruz, nasıl yapıyoruz, neyi seviyoruz ya da sevmiyoruz gibi soruların cevaplarının gerçekleştikçe ortaya çıktığını inanıyoruz.

Yaptığımız projelerin üretilirli olması bizim için önemli bir kriter. İlk defa bir malzemeyi veya sistemi denediğimiz zaman bile ilk yaptığımız araştırma bunu üretebilecek firmaları bulmak, önerdiğimiz şeyin somut karşılığını sorgulanak oluyor. Kendimizi sürekli yenilemeye çalışıyoruz bir de. Bazen iş sonrası zamanlarda İpek'le birlikte projelerimize dönüp bakıyor, yeniden değerlendiriyor ve yorumluyoruz.

İpek: Yeni bir projeye başladığımızda işveren mimari karar beklentilerinin dışında işletimsel, maddi ve hatta kişisel pek çok parametreyi birlikte getiriyor öntümitiz. Projeleri ele alırken, işverenin beklentilerini ve briefini aldıktan sonra bir süre kendimizi serbest düşüncemeye bırakıyor ve o anlamda kendimizi sınırlanmamaya bakıyoruz. Projenin onurğası ve ana fikri ancak böyle ortaya çıkabiliyor bence. Bu noktada projenin bağlamı ile yer aldığı arsa ve o tipolojinin getirileri ile ilgilienyoruz. Ancak bunun sonucunda bahsi geçen projenin arketipine ulaştığımızı düşünüyorum.

Şule: Bizim için kolektif bir tasarım ortamı çok değerli. Tasarım sürecinde birbirimize verdiğimiz geri beslemeler çok önem kazanıyor ve alternatifler üretip karar kıran bir tartışma sürecine giriyoruz, bazen kaldırıp hepsini çöpe attığımız da olabiliriz. Örneğin son dönemde 5 tane klinik projesi ürettik ve dönüp baktığımızda hepsi birbirinden bambaşka ama yaklaşım kararlarına sahip. Program ve ölçek ne olursa olsun tasarımı ele alı biçimimiz hep aynı diyebiliriz, mekânın kullanıcıları ve bağlamı bizi farklı şekillerde besliyor, ilham veriyor ve projeler bu şekilde hep çeşitleniyor.

İpek: Tabii biz projeye kendi dokunuşumuzu kattıktan sonra işvereni ikna süreci başlıyor. Bu noktada sebep sonuç ilişkileri ile diyaloglarla ve denenen onlarca alternatif sonrasında geldiğimiz son noktayı ve tüm süreci aktarıyoruz işverene. Bu noktada mimarın ne yapacağını -misyonunu- pek çok işverenin ilk kez anladığını düşünüyorum. Yine de kendimizi şu konuda şanslı sayıyoruz ki, hep bizi almayan işverenlere denk geldik diyebiliriz. Yani özellikle projelerin konsept aşamalarında sunumumuzu sebep sonuç ilişkileri ile yaptıkdan sonra tüm projelerimizin konseptlerini olduğu gibi kabul ettirdik diyebiliriz. Borsnas Tazlar Tarm Peynir Fabrikasının ilk diyalgamı ile ortaya çıkan proje nerdeyse aynı, bu anlamda proje diyalgının hayat bulmuş hali gibi. Bu tabii ki bir anlamda da işverenin başarısı.

Borsnas Tazlar Tarm Peynir Fabrikası

Bu aralar ne üzerinde çalışıyorsunuzuz peki, aktif olduğunuz projeler hangileri?

İpek: Bu ara aktif olarak Antep'te şantiyesi süren bir klinik projemiz var. Onun dışında Mersin'de bir konut projesi ve şantiyesi süren Mersin'de bir ofis projesi var. Yine Mersin'de daha büyük ölçekli bir karma kullanımlı kompleks projemiz var, şu an konsept aşamasındayız.

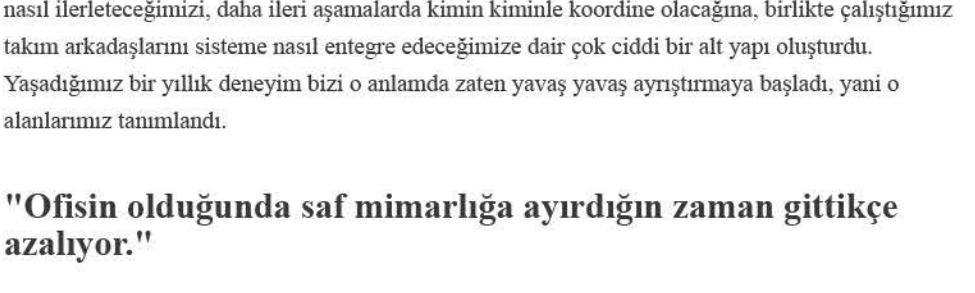
Şule: Moda'da bir tane 250 m2'lik bir iç mimarlık işimiz ve Bodrum'da başka bir ev projemizi daha var. Maraş'ta bir sergi pavyonu ve yine Silifke'de bir Av/Çiftlik Evi projemiz var. Aslında bu ara ofisimizin en yoğun olduğu, en aktif olduğu dönem diyebiliriz. Yani yaklaşık 6-7 tane projemiz aktif olarak devam ediyor şu anda.

"Denemek istediğimiz mimarlık pratiğini ortaya dökebileceğimiz bir yarışma konusunu kesinlikle değerlendirmek istiyoruz."

Peki yarışma projelerini nereye koyuyorsunuz? Yarışmalar sizin için nasıl bir süreç?

İpek: Biz hep takip ediyoruz yarışmaları ve aslında genç ofis olarak daha fazla katılmak istiyoruz açıkçası. Ama bir yandan da işler ve ofisin bu tizel kişiliğinin talepleri varken buna istediğimiz kadar zaman ayıramadığımızı söyleyebiliriz. Bizim için önemli olan konusunu sevdiğimiz yarışmaları katılmak. Mesela **Çanakkale Yarışması** öyleydi, orada daha başka bir bağlamı vardı, farklı bir kurgu düştürebilecek bir konsepttiydi. Orada iki hafta boyunca kafayı kırıp zaman ayıramıştık o projeye.

Şule: Yarışmaları sürekli gündemde getiriyoruz fakat şu anda yarışmaya zaman ayırmak çok zor olduğnu için, gerçekten bizi fededecek yarışmayı bulup ona katılmayı tercih ediyoruz. O an her şeyi bırakıyoruz, bütün işleri bir süreliğine durduruyoruz. Çünkütü tam anlamıyla kafayı kırıp tam yarışma moduna girmeyince de sonuç istediğimizi geri çıkmıyor. O yüzden ofisin kapıları, her şeyi kapanyor. Sosyal hayat, uyku, dinlenme vs. gibi konulara biraz ara verip yarışmaya girip, bitirip çıkıyoruz. Biz yarışmada şunu hedefliyoruz, o an bizim yapmak veya denemek istediğimizi mimarlık pratiğini ortaya dökülebileceğimiz bir konusunu aldığımız zaman, "evet bunu kesinlikle denemeliyiz" diyoruz. Mesela Çanakkale Yarışmasını yaparken ana bir fikir çıktı ortaya ama nasıl gerçekleştireceğimizi araştırıyorduk onlarca alternatif vardı, 27 tane kütle denemeliyi kısa süre içerisinde o fikrin içinde bulması için. Bu anlamda bizi tatmin etti diyebiliriz.

Çanakkale Saray Araştırma Merkezi Mimari Proje Yarışması'nda 2. münasip ödüllü kazanım projesi

Kendi aranızda bir iş bölünütünüz var mı? Çanakkale disiplininiz mi?

Şule: Var galiba. Daha doğrusu şöyle, bu bölünütü hiç organize etmedik, tamamıyla kendiliğinden ortaya çıktı. Öyle bir şey ki, İpek 7-8 yıllık belli bir tecrübe sahibi ve bazı konularda deneyim ediniştigi. Ben de tam olarak onun çalışmadığı alanlarda deneyimlediğimin bu zaman boyunca. Yani ikimizin becerileri buluşunca bir proje sürecinde gerekli olan her şey ortaya çıkmış oldu.

Projelerin tasarım aşamalarını birlikte geliştiriyoruz, plan oturumu vs. gibi şeyleri ben düşünürken, geri beslemeli bir şekilde Şule fikrin 3. boyuttaki kanalları gibi anıyor. Devamındaki aşamalarda Şule modelin ilerletilmesi, görselleştirme, sunum gibi kanallarla ilerletirken ben onun planimetrisini, kurgusunu toparlıyorum. Dolayısıyla bizim kendi içimizdeki bir sistem aslında ofisi nasıl ilerlettiğimiz, daha ileri aşamalarda kimin kiminle koordineli olacağını da yapıcı çalıştığımız takım arkadaşlarımız sisteme nasıl entegre edeceğimize dair çok ciddi bir alış oluştu. Yaşadığımız bir yıllık deneyim bizi o anlamda zaten yavaş yavaş ayırtılmaya başladı, yani o alanlarımız tanımlandı.

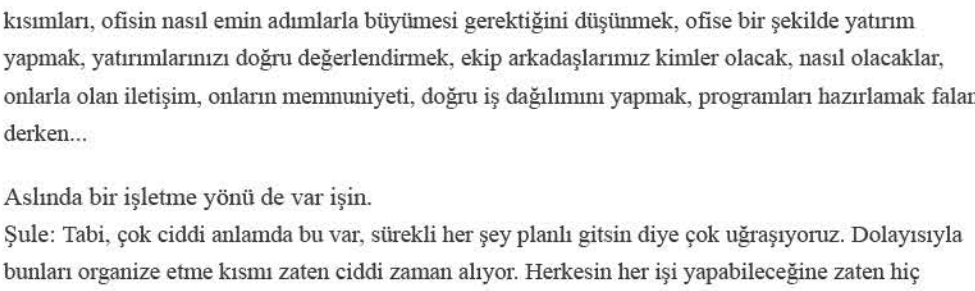
"Ofisin olduğunda saf mimarlığa ayırdığın zaman gittikçe azalıyor."

Peki, kendi ofisinizi açmanızın avantajları neler sizce?

Şule: En büyük avantajlarından biri yine bence dinamizm. Özellikle şehir dışında çok fazla iş yapmış oluncu sürekli dinamik olma durumundasınız ve bu bizi çok heyecanlandırıyor. Dolayısıyla yaptığımız işlerin bize hobi gibi gelmesinin sebeplerinden biri de işte bu kısımların güzellik ve fazlalığı diyebiliriz. Çok treflen oluyoruz, üretken olmak için çok fazla gezmeniz lazım, sürekli ayak olmanız lazım. Kendi işimizi yapmasaydık her şey bu kadar dinamik olmayacaktı. Benim için en büyük avantajı bu. Tabii kendi işimiz olduğnu için kesinlikle daha rahat değil hiçbir şey, yani standardın üstüne çok daha fazla yük bindi omuzlarımızı ama keyifle yapınca bir şekilde oluyor. Mesela benim "ya acaba hiç açmasa mıydık?" dediğim bir nokta oldu. Hatta yaşamadaki en büyük tutku oldu diye düşünüyorum.

İpek: İlk başta "o kaçtım ve hep ele olsun" gibi bir süreçten geçmeyi biraz koşullarda beraber yoğrularak bu noktaya geldiğimizi düşünüyorduk. Her kendi işimizi yapmak aklımızın köşesinde vardı, yani tasarladığımız şeyin uygulanışı görmek veya bu işin içinde olmak hep aklında vardı ama ofis kimliği ve onun o tizel kişiliğinin yitkimsizliği çok fazla farkında olduğumuzu düşünüyordum ilk etapta. Bizim aslında hani en pozitif gördüğümüz şey gerçekten daha önce bahsettiğimiz gibi, projeleri kendimiz yapıyoruz, kendimiz sunuyoruz, devamını da kendimiz götürüyoruz ve bütün o süreci aslında kendimiz yaşıyoruz. Bu bence çok büyük bir avantaj ve bu süreçte hiçbir yerde edinemeyeceğimiz bir deneyim edindiğimizi söyleyebiliriz.

Şule: Bayağı hayat tecrübesi, her şeyi çok hızlı öğreniyoruz, öğrenmek zorundasın. Çünkü bütün problemleri ele alıyorsun, mücadele ediyorsun ama bazen "acaba ofis açmadan önce sadece mimarlık ve tasarım yaptığımız günlerde her şey çok daha kolay mıydı?" diye düşündüğün dediğim ama sonra böylesi daha zor olsa da çok daha tatmin edici oluyor. Ofisin olduğunda mimarlık pratiğinin dışında mücadele ettiğin ve düşüncem zorunda kaldığın çok daha fazla parametre ortaya çıkar. O anlamda saf mimarlığa veya tasarıma ayırdığın zaman gittikçe azalıyor. Mimari tasarım için yitirde yirmisi olarak en keyifli kısmıya yüzde seksenlik kısmını göğüsliyoruz oluyorsun, o da işin dezavantajı tabii ki.

Nedir mesela o yüzde seksenlik kısmın?

İpek: Müşteri ilişkileri kanalsızlık elde tutmak büyük bir yitideyi kapsıyor mesela. Bir taraftan yeni bir ofis olarak yarışma yapmak istemeyizn sebeplerinden bir tanesi de bu oluyor. Yarışmada bir konu var kentsel, bağlamsal, programa dair parametreler ön planda oluyor ve kararları alırken biraz daha serbest olabiliyorsunuz.

Şule: Müşteri ilişkilerini doğru yürütülebilmek ve memnuniyeti hep sağlanmaya çalışmak, değişen isteklere cevap verebilmek, iş seyahatleri sonra bütün bu işin yönetimi kısımları, sonra maddi kısımları, ofisin nasıl emine adimlarla ilerletilmesi gerektiğini düşünmek, ofise bir şekilde yatırım yapmak, yatırımlarını doğru değerlendirmek, ekip arkadaşlarımız kimler olacak, nasıl olacaklar, onlarla nasıl iletişimi, onların memnuniyeti, doğru iş dağılımını yapmak, programları hazırlamak falan derken...

Aslında her işletme yönü de var işin.

Şule: Tabii, çok ciddi anlamda bu var, sürekli her şey planlı gitsin diye çok uğraşıyoruz. Dolayısıyla bunları organize etme kısmı zaten ciddi zaman alıyor. Herkesin her işi yapabileceğine zaten hiç inanmıyorum dolayısıyla kim bu işi en doğru yapar diye düşünüyorduk. Bir futbol oyunu gibi strateji geliştirebiliriz aslında. Maddi karşılıkları getirileri ve götürüleri her zaman tartarak zorundasın.

İş alma sürecini nasıl ilerletiyorsunuz, nasıl ilişkiler kuruyorsunuz?

İpek: Sanırım bizi bu kanalları öncesinde beslemiş olduğumuz işi birbirini tetikleyen bir süreç ortaya çıktı. Daha önceden iş birliği yapmış olduğumuz ofislerden gelen işler, proje ortaklıkları, yeni yapmışımız işlerin bir sonraki mekânı olmasını etkiledi.

Şimdiye kadar sanayinin uyguladığını işler veya uygulamaya aşamasında olan işler bir değerine vesile oldu. Her referansla geldi diyebiliriz. Tabii bazen bungalovun şeyi isteyen ya da kendi taleplerini çok net bir şekilde dayatmak isteyen müşteriler de oluyor ama bu tip işleri girmemeye özen gösteriyoruz. Genelde kafa yapmışın uyacağı müteahhitlerle çalışmaya ve dolayısıyla bizim de mimarlığımızı icra edebilme durumunu oldukça önemsiyoruz.

"Mimarın ne yaptığını bilen işverenlerle çok fazla Karşılaşıyoruz"

Genelde genç mimarlık ofislerinin çok müşteri seçme şansını olmuyor çünkü bir şekilde ofisi düşündüre gereği duyuyorlar. Ama siz herhalde biraz şanslı tarafta yer alıyorsunuz.

Şule: Biraz şans var ama her şey de tesadüf değil. İpek de ben de gözüne kara insanlarsız aslında, dolayısıyla maddi anlamda bize çok getirisi olacak bir proje de olsa herhangi bir şey içimize yansımaya yapmıyoruz. Ama onu reddedince yerine telafi edecek başka bir şey gelebiliyor bir anda, o projenin alacağı zamanı daha verimli şekilde ilerletmiş oluyoruz.

İpek: Projelendirirken aslında her müşteriyi sanki tamamen yarışma projesiniyişmesine diyaloglarla ve neyi neden yaptığımızı anlatı şekilde sunum yapıyoruz prensip edindik. Birkaç alternatifli çalışıp, hepsinin olutunu olamazı anlatıp daha sonra mimarlığın en büyük sorumluluğu olan şeyi o anlamda gerçekleştirmeye çalışıyoruz diyebiliriz. Tabii ki onların düşündüğün parametreleri bir zaten önceden bir süzgeçten geçirilmiş oluyoruz ve sınıacağımız şeylerin karşılığında ne gibi tepkiler alacağımızı ve bunun böyle sebep-sonuç ilişkileriyle birlikte analizini yapıp gidiyoruz yanlarına.

Şule: Evet o çok önemli. Yani aslında her projeyi bir yarışma gibi ele alıyoruz. Bunları suarken de "bunu yaptık, nasıl, güzel mi, oldu mu?" diye değil; her zaman sebep sonuç ilişkileri içinde sunumumuzu yapıyoruz ve herkes çok çok şaşıyor. Sunumuzu yaparken de diğer alternatiflerin veya farklı versiyonların niçin olmayacağını anlatıyoruz toplamızdan bir iki gün sonra bizi arayıp ikna olmuş oluyorlar. O yüzden bu zamana kadar projemizi ana konsepti veya projenin kendisi -uygulama sürecindeki değişiklikler ayrı bir mevzu ama- hiç değişmedi.

"Türkiye'de mimarlığınızı bir şekilde gerçekleştirebilmek için her taraftan çekiştiriliyorsunuz. O noktada kararlılığın korumak gerekiyor"

Türkiye'deki genç mimarların en büyük sorunu olarak neyi tariflersiniz? Ya da mimarlık sektörünün sıkıntıları hakkında neler söylersiniz?

İpek: Aslında mimarın ne yaptığını bilen kişilerle çok fazla karşılaşmadığımızı söyleyebiliriz. Onu anlamak mesela çok ciddi bir süre alıyor bizim açımızdan. Aldığımız eğitimler kapsamında hiç bu denli mimarın ne yaptığını bileyen gruplarla karşılaşacağımızı veya öyle platformlara gireceğimizi çok düşünmemiş olabiliriz. Yaptı işimizi gibi değil aslında sizin orada öğrendiğiniz şey, bir strateji veya bir çözüme ulaşmak, onu anlatmak zor olabiliriz.

Şule: En büyük sıkıntılarından biri, tasarımın basitçe ve hızlıca yapılabilir olduğnu düşünmesi. Projelerin neden bu kadar zaman aldığını ve proje bütçelerinin gerekliliğini anlamakta zorluk çektiklerini düşünüyorum. Mesela tasarım-proje-öneri bunlar ilk etapta soyut şeyler olduğnu için, direkt bir karşılığın almadıkları zaman çok beklemiyorlar onları değerli. Oysaki sizin sunduğunuz şey bir iki haftalık veya aylık birin değil, bundan önceki tecrübeniz aslında. Herkesin çok acelesi var, herkes projeleri çok bütçü olsun bittsin istiyor. Bence genç mimarların da düştüğü en büyük hatalardan biri tabii bunlara itaat etmek oluyor. Çok düşük bütçelerle çok hızlı bir şekilde hemen bir şeyler sunuyorlar. Zamanı dolmadan sınımlar bir bütün için zaman yeterince rafine olamıyor ve olgunlaşmıyor sonuçta.

İpek: O işin kalitesini baya düşüren, aynı zamanda piyasaya ket vuran bir şeye dönüşüyor bir noktadan sonra.

Şule: Aynen öyle. Emeğin karşılığın alınmadan bence iş yapmamak gerekiyor. İleri vadede işi almak için olsa dahi bunu yapmıyoruz. Türkiye'deki piyasadaki ciddi bir sıkıntı olarak bizi bu durum.

İpek: Türkiye'de mimarlığınızı bir şekilde gerçekleştirebilmek için baya ciddi süzgeçlerden geçiyor ve strekli her taraftan çekiştiriliyorsunuz. O noktada kararlılığın korumak veya işte o eleştirel bakış kendi içinde barındırıp yöntemler geliştirmek, stratejiler geliştirmek gerekiyor diyebiliriz. Mimarlığı yapabilmek adına aslında oluşan durum biraz bu. Şantiye süreçleri ve projeye uygunluk içinde işlerin gerçekleştirmesini sağlanmaya çalışmak tam bir savaş oluyor. Örneğin Borsnas Tazlar Tarm Peynir Fabrikası'na şantiye süreci bizi çok zorladı. Yapımı uzun, seçilen malzemeler, bir araya geliş biçimleri yani bizim aldığımız her mimari kararın yansacak öğeler olabileceğini bizi çok sıkı ama uygulamacı firmamızın sahada aldığı bazı kararları ve uygulananın kalitesi hüsran ile sonuçlandı diyebiliriz. Yani baktığımızda bizima bazen okunuyor ama yazık edilmiş de diyorsunuz. Tabii bir de şu var, siz uygulamaya çizimlerini bitirdikten sonra işiniz kısa bitmiyor. Projeyle o derece hem hal olduktan sonra şantiye sürecini de takip etmeden yapamıyorsunuz. İşverenle de mesleki kontrolörük talep ediliyor, el ele tutuşarak şantiyeyi ilerlettiğiniz olabiliriz.

Gelecekle ilgili planlarınız var mı?

İpek: Biraz daha ekiplerin kendi ofisleri oluşturmak ve kendi organizasyonunun daha rahat olabileceği ve aynı zamanda bütün beyin fırtınası süreçlerini de çok aktif sürdürülebileceğimiz bir mekân istiyoruz. Mesela bir maket atölyesi olan, yani bir maket deneyimi gerçekleştirebileceğimiz bir alan. Biraz daha kolektif ortamı beslemek ve bir arada bulunma durumunu oluşturma ve verimli şekilde değerlendirmek istiyoruz gelecekte.

Şule: Aynı zamanda güncel teknolojik gelişmeleri yakından takip edip, 3D printing veya yeni teknolojilerle üretim biçimleri ile uğraşmak istiyoruz. Şu an olmasa bile çok yakında bilgisayar destekli tasarım departmanı ve yeni çıkan her şeyi takip edebileceğimiz ve pratiğini deneyebileceğimiz bir araştırma birimi kuracağımızı düşünüyoruz. Aynı zamanda bunu workshoplarla desteklemek ve bu bilgi aktarımını sağlayabileceğimiz bir platform yaratmak istiyoruz kendi ofisimizde. Öntümitiz mimarlığın en heyecan verici şeylerden biri de her gün değişen malzeme potansiyelleri ve yapı sistemleri. Bizim ilgilendiğimiz şey ise bütün bunları takip edip tasarımlarımızı nasıl güncel tutabileceğimiz.

Enketerler

Bahar Bayhan İpek Baycan Şule Ertürk Gaucher
Slash Architects
Buralarda Yenisiniz Galiba? Çanakkale Saray Araştırma Merkezi Mimari Proje Yarışması